

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Nagy és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Perényi és Bán Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2.G.40.028/2011/19. számú végzésével kijavított 2012. január 11. napján kelt 2.G.40.028/2011/18. számú ítélete ellen az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 5.000 (ötezer) forint + ÁFA összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2010. január 19-én megrendelte az alperestől 32 karton, 12.880 euró értékű, 165,69 kg súlyú áru biztosítással történő szállítmányozását; az alperes aznap visszaigazolta a szállítmányozási megbízást az árufelvétel, a lerakás időpontja, a fuvardíj és a biztosítás díja feltüntetésével.

Az alperes az egy palettára rakott 32 karton árut 2010. január 20-án vette át, és gyűjtőfuvarban történt fuvarozást követően 2010. január 25-én szolgáltatatta ki; a szállítólevélre a felperes rávezette, hogy a 32 doboz helyett 26 doboz érkezett, 6 darab ... típusú projektor nem érkezett meg; az alperes egyidejűleg azt rögzítette, hogy az áru sértetlen csomagolással érkezett.

A felperes 2010. augusztus 26-án megrendelte az alperestől 6.420 euró értékű áru biztosítással történő szállítmányozását; az alperes aznap visszaigazolta a szállítmányozási megbízást, azzal, hogy egy paletta, 96 kg súlyú árura vonatkozik, feltüntette az árufelvétel, a lerakás időpontját, a fuvardíjat, valamint a biztosítás díját.

A gyűjtőfuvarban továbbított áru 2010. szeptember 1-i kiszolgáltatásakor a peres felek jegyzőkönyvben rögzítették, hogy két darab ... projektor, illetve egy ... típusú projektor nem érkezett meg; erről a felperes az alperest aznap levélben is értesítette, 1.290 euró kárértéket feltüntetve.

A felperes 2010. szeptember 28-án megrendelte az alperestől 4.960 euró értékű áru biztosítással történő szállítmányozását; az alperes aznap visszaigazolta a szállítmányozási megbízást azzal, hogy két paletta, 44.84 kg súlyú árura vonatkozik, feltüntetette az árufelvétel, a lerakás időpontját, a fuvardíj és a biztosítási díj összegét.

A gyűjtőfuvarban továbbított áru 2010. október 5-i kiszolgáltatásakor a peres felek jegyzőkönyvet vettek fel, melyben rögzítették, hogy két darab ... típusú projektor hiányzik; erről a felperes az alperest aznap levélben is értesítette, 1.240 euró kárértéket feltüntetve.

Az alperes 2010. november 26-án kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy az 1.240 euró értékű kárigény kapcsán a biztosító nem nyilatkozott, az 1.290 eurós kárigényt elutasította. Az alperes - figyelemmel arra, hogy alvállalkozója a hiányt elismerte - a CMR egyezmény szerinti kárfizetést ajánlott fel.

A felperes 2010. március 24-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő az alperessel szemben 1.800 euró árukár és járulécai megfizetése iránt; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes a per során felemelt keresetében kérte kötelezni az alperest 1.800 euró és annak 2010. január 25. napjától, 1.290 euró és annak 2010. szeptember 1. napjától, valamint 1.240 euró és annak 2010. október 5. napjától a kifizetésig járó, az EUR irányadó pénzüpiaci kamata megfizetésére, a Ptk. 520. § (1) és (2) bekezdése alapján.

A keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes, mint szállítmányozó által szervezett gyűjtőfuvarban történt árutovábbítás során hiány keletkezett; a 2010. január 19-i szállítmányozás során 6 darab, a 2010. augusztus 26-i szállítmányozás során 3 darab, a 2010. szeptember 28-i szállítmányozás során 2 darab projektorral kevesebbet szolgáltatott ki a fuvarozó.

Álláspontja szerint az áru elveszését igazolja, hogy nem tudták kiszolgáltatni az átvett teljes árumennyiséget, annak ellenére, hogy hiányt az áru átvételekor nem jeleztek; a szállítóleveleken az áruk darabszáma és összsúlya meg volt jelölve, így nem lett volna akadálya annak, hogy az esetleges áruhiányról a CMR 8. Cikk a) pontjában foglaltaknak megfelelően meggyőződjenek.

Tekintettel arra, hogy a perbeli árut az alperes gyűjtőfuvarban továbbította, a bekövetkezett árukárért a Ptk. 520. § (1) bekezdése, (2) bekezdés b) pontja és a Ptk. 521. §-a alapján fuvarozó módjára felel, a kárfelelősség alól magát nem mentette ki.

Véleménye szerint az alperes az elveszett áru teljes értékét tartozik megtéríteni a közöttük kialakult korábbi gyakorlatnak megfelelően, valamint a CMR 23. Cikk 1.

pontjában, 24. és 26. Cikkében foglaltak teljesülése és - a szerződésekben előírt - biztosítási jogviszony fennállta okán.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte; elismerte, hogy a felperessel szállítványozási szerződéseket kötöttek, azonban az árukár nem a szállítványozási tevékenysége körében állt elő, továbbá vitatta, hogy a CMR 17. Cikk 1. pontja szerinti árukár következett volna be. A perbeli esetek mindegyikében fóliázott, raklapra rakott küldeményt vett át az alperes szállítványozásra; az áruhiány alátámasztására szolgáló szállítólevél, illetve jegyzőkönyvek sem tartalmaznak arra vonatkozó adatot, hogy a felperes részére a kiszolgáltatás ne raklapon történt volna. A perbeli esetben a raklap csomagolási eszköznek minősül, a szállítványozásra történő átvétel során csupán arra volt lehetőség, hogy külső szemrevételezéssel a fólia sértetlenségét állapítsák meg, nem volt feladatuk a rendben lévő raklap megbontása és a kisebb csomagolási egységek, kartonok számbavétele. Tekintve, hogy a hiányt csak a csomagolás megbontását követően fedezték fel, az árukár bizonyosan nem keletkezhetett annak átvétele és kiszolgáltatása közötti időszakban. Nem elvárható a raklapra rakott áruról a fólia eltávolíttatása, majd a kisebb csomagolási egységek megszámlálását követően annak újra fóliáztatása. A CMR 8. Cikkében foglaltaknak megfelelően járt el, mert nem a raklapon belüli áruk számát, hanem magát az egységrakományt, annak megbontása nélkül, külső szemrevételezéssel tartozott ellenőrizni.

Vitatta az alperes a felperes értékbevallással kapcsolatos okfejtését, az értékbevallás díja a szállítványozási díjban nem szerepelt, pótdíj összegében kifejezetten nem állapodtak meg; a megfizetett biztosítási díj CMR által megnevezett pótdíjnak nem minősülhet.

Védekezése alátámasztására hivatkozott az alperes a BH1977. évi 289. számú, valamint a BH1976. évi 418. számú eseti döntésben foglaltakra.

Az elsőfokú bíróság a 2.G.40.028/2011/19. számú végzésével kijavított, 2012. január 11. napján kelt 2.G.40.028/2011/18. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 534,04 eurót, abból 270,36 euró után 2010. január 25-től, 158,45 euró után 2010. szeptember 1-től, és 105,23 euró után 2010. október 5-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes Euribornak megfelelő mértékű kamatát, valamint 21.000 forint perköltséget, az ezt meghaladó keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 59.200 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 514. § (1) bekezdése szerinti szállítványozási szerződés jött létre, és az alperes a Ptk. 520. § (2) bekezdés b) pontja szerint a fuvarozás során bekövetkezett kárért fuvarozó módjára felel, így a jogviszonyukra az 1971. évi 3. számú törvényerejű rendeletet (CMR) kell alkalmazni.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, a felperes maga sem állította, hogy a CMR 8. Cikk 3. pontja szerint megkövetelte volna az alperestől az áru bruttó súlyának, vagy egyéb módon kifejezett mennyiségének az ellenőrzését, így a fuvarozó ellenőrzési kötelezettsége a CMR 8. Cikk 1. pontja szerint állt fenn, azaz az árudarabok

számára, jelére és sorszáma vonatkozóan a fuvarlevélbe bejegyzett adatok pontosságát tartozott vizsgálni. Tekintettel arra, hogy a fuvarlevelek egyike sem tartalmaz fenntartást, így a CMR 9. Cikk 2. pontja szerinti vélelem áll fenn arra vonatkozóan, hogy az áru darabszáma a fuvarlevél adataival megegyezett, ebből következően nem fog helyt az az alperesi védekezés, amely szerint jelentőséggel az bír, hogy a sofőr a paletta átvételét igazolta, a sértetlen csomagolás ugyanis önmagában a hiányt nem zárja ki. Figyelemmel arra, hogy a kiszolgáltatáskor hiányt észleltek, és azt a fuvarlevélen vagy a jegyzőkönyvekben az alperes elismerte, az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes bizonyította, hogy az elveszés az áru átvétele és kiszolgáltatása közötti időpontban következett be.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, a felperes maga sem állította, hogy pótdíj ellenében vallotta be az áru értékét, illetve a fuvarlevélbe olyan bejegyzést tett volna, amely a különleges kiszolgáltatási érdek összegét tüntette volna fel, ezért a CMR 24. és 26. Cikkére alapított okfejtését nem fogadta el, utalva arra is, hogy a biztosítási szerződésre vonatkozó megállapodás a fenti hiányosságokat nem pótolta.

Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a CMR 23. Cikk 1. és 3. pontja alapul vételével a bekövetkezett árukárért az alperes felelősségét - időrendben - az első káresemény vonatkozásában 270,36 euró, a második káresemény vonatkozásában 113,18 euró, a harmadik káresemény vonatkozásában 105,23 euró erejéig találta megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint abból, hogy a felek biztosítási szerződés megkötésében állapodtak meg, egyéb rendelkezés hiányában nem következik, hogy a helyt nem álló biztosító helyett az alperesnek kellene a kárt megtérítenie, teljes reparációra tehát ez okból sem kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság az alperes eseti döntésekre hivatkozását - figyelemmel arra, hogy eltérő tényállású ügyekben születtek - nem fogadta el.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen nem vette figyelembe a jogvita elbírálása során, hogy a 2010. augusztus 26-i és 2010. szeptember 28-i visszaigazolásának megfelelő tartalommal jöttek létre a szerződések, azaz a perbeli küldemények fuvarozási, csomagolási egysége egy, illetve kettő darab raklap volt. Tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a CMR 8. Cikk 1. pontját is akként, hogy a fuvarozó tételes, darabszám szerinti átvételi kötelezettséggel terhelt, és az ellenőrzése a legkisebb csomagolási egységen belüli árudarabokra vagy csomagolási egységekre is ki kell, hogy terjedjen. Jelentőséggel az bír, hogy a küldeményeket eredeti, sértetlen fóliával ellátott raklapokon vette át, és ekként is szolgáltatta ki, illetőleg a felperes nem utasította a fólia megbontására, a dobozok átszámolására. Mindezért a CMR 17. Cikk 1. pontja szerinti ár elveszés kétségmentesen nem bizonyított, a BH1977. évi 289. számú eseti döntésben is foglaltakra figyelemmel szemrevételezéssel kellett megállapítani a csomagolás megfelelőségét, mely megtörtént. Hivatkozott továbbá az alperes a BH1989. évi 281. számú jogesetre is, mely szerint a nemzetközi közúti fuvarozó a csomagolási egységek darabszámát a feladáskor ellenőrizni köteles, és a csomagolási egységek darabszámához képest tartozik kártérítési felelősséggel a kiszolgáltatáskor mutatózó hiányért. Ezen jogesetre is figyelemmel a fuvarozót

nem terheli kötelezettség arra, hogy a csomagolási egységen belüli darabszámot megállapítsa, mindezért az elsőfokú ítélet megváltoztatásának, a kereset teljes elutasításának van helye.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében helyes indokai alapján az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során a kereset részbeni elutasítására vonatkozó ítéleti rendelkezés megalapozottságát nem bírálta felül figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata e körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése szerint jogerőre emelkedett.

Az alperes fellebbezése érdemben nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és abból helyesen vont következtetést a követelés részbeni megalapozottságára, a keresetnek helyt adó rendelkezés jogi indokolását azonban a Fővárosi Ítéltábla - a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel - részben, az alábbiak szerint osztotta.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jogvita alapjául a Ptk. 514. § (1) bekezdése szerint minősülő szállítmányozási szerződések szolgáltak, a létrejött jogviszonyok jellege tekintetében a peres felek a Pp. 163. § (2) bekezdésének megfelelően értékelendő egyező nyilatkozatot tettek, melyet alátámasztott alperes 2010. január 19-i, 2010. augusztus 26-i és 2010. szeptember 28-i megbízás visszaigazolása is.

A felperes a keresetét az áru elveszésére alapította, azt állítva, hogy azért az alperest a Ptk. 520. § (1) és (2) bekezdése, valamint 521. § (3) bekezdése szerint fuvarozói kárfelelősség terheli.

A fenti többes jogcím megjelölésből következően a felperes az áru szállítmányozás, illetőleg fuvarozás tartama alatti elveszését egyaránt állította, következően abból, hogy megbízóként nem rendelkezett rálátással az áru kezelésére, ugyanakkor annak hiánytalan kiszolgáltatása elmaradását észlelte.

A Ptk. 520. § (1) bekezdésének első fordulata és a Ptk. 521. § (3) bekezdésének utolsó fordulata egyezően a szállítmányozó tevékenységével összefüggésben áruban bekövetkező kárra rendeli a fuvarozói kárfelelősség szabályát alkalmazni.

A Ptk. 520. § (2) bekezdésének a) pontja a megengedett önszerződés, b) pontja a gyűjtőfuvarban történő fuvarozás esetére tekinti irányadónak a fuvarozói kárfelelősséget; gyűjtőfuvar esetén azonban szükségképpen tényállási elem kell, hogy legyen az, hogy az áruban a vele együtt szállított más dolgok okozzák a kárt, önmagában a gyűjtőforgalomban történő továbbítás ténye ezt a fajta kárfelelősséget még nem alapozza meg.

A per nem vitás adatai szerint a perbeli árut az alperes nem maga fuvarozta, így - a Ptk. 520. § (2) bekezdés a) pontja nem irányadó, a gyűjtőfuvarban történő továbbításra alapított igény tekintetében pedig a felperes nem nevezett meg az áru elveszés és a gyűjtőfuvarozás közötti oksági kapcsolati megállapítására alapot adó tény, ezért a Ptk. 520. § (2) bekezdés b) pontja sem alkalmazható.

A fentiekből következően felperes érvényesített joga elbírálása során a továbbiakban elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy az alperes szállítmányozóként saját szolgáltatását szerződésszerűen nyújtotta-e, terheli-e az áru felperes által állított elveszését eredményező szerződésszegés, mely - a Ptk. 520. § (1) bekezdése, 521. § (3) bekezdése szerinti - fuvarozói kárfelelősségét megalapozza.

Az alperes a jogorvoslati eljárás során egyértelműen akként nyilatkozott, hogy mindhárom szállítványozás során az áru a ... cégtől közvetlenül hozzá került, és azt a periratokhoz csatolt - általa használt saját nyomtatványon megjelenített - szállítólevéllel adta tovább fuvarozásra a fuvarozónak; vitatta, hogy az áru kezelése során mulasztott volna.

Ebből következően a szerződésszerű teljesítéshez az alperes a ...-tól átvett áru fuvarozóhoz történő hiánytalan továbbítását tartozott bizonyítani, melynek az alábbiakra figyelemmel nem tett eleget.

A 2010. január 19-i (első) szállítványozási szerződéshez kapcsolódó, ... cég által kiállított 2010. január 20-i raktárjegy (Laufzettel), szállítójegy (Delivery Note), valamint áruszámla (Invoice) egy palettára rakott, 32 doboz, a 2010. augusztus 26-i (második) szállítványozási szerződéshez kapcsolódó szállítójegy és áruszámla 15 doboz, a 2010. szeptember 28-i (harmadik) szállítványozási szerződéshez kapcsolódó szállítójegy és áruszámla 8 doboz áru gyártói átadását és alperesi átvételét igazolja, utóbbi fenntartása hiányában.

Ezen árukísérő okmányokban szereplő adatok alapján kellett az alperesnek az általa szállítványozásra átvett áru mennyiségét ellenőrizni, valamint ezzel egyező mennyiséget a fuvarozónak fuvarozásra átadni. A fellebbezésében foglaltaktól eltérően nem a megbízásokban és visszaigazolásokban megnevezett súly, illetve palettaszám volt releváns; a dobozok darabszámának pontos gyártói megjelölése okán az alperes elsődlegesen ezt tartozott ellenőrizni, az, hogy a dobozok hány palettára kerültek elhelyezésre másodlagos, a paletták gyárilag lezárt fóliázásának a hiánya okán az ellenőrzés az alperes által állított akadályba nem ütközött. Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy nem apró kiterjedésű, és nem nagy mennyiségű dobozokból állt a rakomány egyik szállítványozás esetén sem, így annak átszámolása az alperes számára különös nehézséggel nem járhatott.

Az alperes csak az első és a harmadik szállítványozáshoz kapcsolódóan csatolt szállítólevelet; a 2010. január 25-én kelt szállítólevél egy paletta, 32 doboz, a 2010. október 4-én kelt szállítólevél - dobozszám feltüntetése nélkül - két paletta árura vonatkozott és ezen okiratok egyikén sem szerepelt fuvarozói aláírás. Mindezt a védekezésében foglaltakkal szemben az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint kétségmentesen nem igazolta a ... cégtől átvett áru fuvarozásra történő hiánytalan továbbítását, mely a Ptk. 520. § (1) bekezdésének első fordulata és a Ptk. 521. § (3)

bekezdésének utolsó fordulata szerinti fuvarozói kárfelelősségét megalapozza, figyelemmel arra, hogy a felperes az áru hiánytalan kiszolgáltatásának az elmaradását a 2010. január 25-i szállítólevélre tett rávezetéssel, valamint a 2010. szeptember 1-jén, valamint 2010. október 5-én felvett jegyzőkönyvekkel sikeresen bizonyította.

Az alperes a fellebbezésében a jogalap mellett a megítélt kártérítés összegét külön nem tette vitássá, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a fentiekben részletezett részben eltérő indokolással - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - annak nem fellebbezett részét nem érintve - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával megállapított jogi képviselési munkadíjból áll.

Budapest, 2012. november 27.

dr. Felker László s.k.,
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.,
előadó bíró

dr. Senyei György s.k.,
bíró